

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista.

Ilmoituksen tekijä

Äänekosken kaupunki
Hallintokatu 4
44100 ÄÄNEKOSKI

Puhdistettavan alueen sijainti

Ilmoitusta koskeva alue on Äänekosken Suolahdella sijaitseva Asemakadun vanha koulu, jonka katuosoite on Asemakatu 16, Äänekoski. Ilmoitusta koskevan kiinteistön tunnus on 992-33-34-5.

Kiinteistön omistaja

Äänekosken kaupunki
Hallintokatu 4
44100 ÄÄNEKOSKI

Asian vireilletulo, vireilletulon peruste sekä viranomaisen toimivalta

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen työvaiheen aloittamista.

Ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta vastaanotettiin Keski-Suomen ELY-keskuksessa 26.9.2024.

Aiemmat viranomaispäätökset ja lausunnot

Keski-Suomen ELY-keskus ei ole antanut aikaisemmin lausuntoa nyt puheena olevan kiinteistön maaperän pilaantuneisuusselvityksistä ja puhdistamistarpeen arvioinnista.

Tutkimus- ja suunnitelma-asiakirjat

Ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta liitteineen 25.9.2024, Äänekosken kaupunki.

Ympäristötekkinen tutkimusraportti liitteineen 20.9.2024, AFRY Finland Oy.

Puhdistettava alue

Alueen toimintahistoria ja pilaantumisen vaaraa aiheuttaneet toiminnot ja tapahtumat

Kiinteistöllä sijaitsee 1950-luvulla rakennettu koulu, joka ei ole enää käytössä. Ennen koulun rakentamista alueella on ilmeisesti sijainnut maanviljelysalue ja peltoa. Koululle tehtiin rakennemateriaalitutkimus kesällä 2024. Tutkimusten yhteydessä todettiin pannuhuoneen alapuolella öljyistä vettä. Kiinteistöllä on ollut rakennuksen ulkopuolella maanalaista lämmitysöljysäiliö, joka on poistettu. Poistamisajankohta ei ole tiedossa.

Alueen ja lähiympäristön nykyinen ja tuleva maankäyttö

Koulurakennus on suunniteltu purettavaksi. Ajantasaisessa asemakaavassa kohde on merkitty opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi (YO), jolle saa rakentaa yhden asunnon. Alueen jatkokäytöstä ei ole tietoa eikä alueelle ole tiedossa kaavamuutosta.

Alue rajautuu pohjoisessa Koulukatuun ja idässä Asemakatuun. Etelän suunnassa on kirjasto ja lännen suunnassa liikuntapaikka-alue. Lähiympäristössä on lisäksi asuinrakennuksia ja liikerakennuksia. Kaksi polttonesteiden jakeluasemaa sijaitsee 100–200 metrin päässä kiinteistöltä.

Alueen maaperä- sekä pinta- ja pohjavesitiedot

Maaperätiedot

Maaperän pintakerrokset ovat täyttömaata. Perusmaa tutkimuspisteissä on hiekkamoreenia ja sen alapuolella on savea. GTK:n maaperätietojen mukaan maaperä on hiekkamoreenia sekä paikoin hiesu/hieta tai savi. Karttatarkastelussa alueella on havaittavissa avokalliopaljastumia, joita ei tutkimuksissa varmuudella havaittu.

Pinta- ja pohjavesitiedot

Kohde ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin 1-luokan pohjavesialue sijaitsee kohteesta noin 1 km pohjoiseen (0977401, Mutapohja). Kohteen alueella on pohjavesiesiintymä ja koulurakennuksen kellarissa on pohjaveden pintaa alentava pumppaus. Pohjavesi saattaa kulkeutua maastomuotojen perusteella läheisen järven suuntaan, Ala-Keiteleeseen Suolahteen, joka sijaitsee noin 450 metrin päässä luoteessa ja pohjoisessa.

Haitta-aineita koskevat tiedot

Alueella tehty maaperätutkimukset

Kohteessa tehtiin maaperätutkimus 19.8.2024 sekä lisänäytteenotto kellarikerroksen pannu- ja pumppuhuoneeseen 4.9.2024. Tutkimukset

toteutettiin AFRY Finland Oy:n toimesta ja laboratorionäytteet tutkittiin akkreditoidussa laboratoriossa.

Tutkimuspisteet sijoitettiin rakennuksen ulkopuolelle kohtaan, jossa maanalainen öljysäiliö on todennäköisesti sijainnut. Pannuhuoneen tutkimuspisteet sijoitettiin kohtiin, joista on ollut havaintoja lattian alapuolella kulkeutuvasta öljyisestä vedestä. Näytepisteistä seitsemän sijaitsi ulkona (AF1-AF7) ja kuusi pannu- ja pumppuhuoneessa (AF8-AF13).

Ulkona kairaukset ulottuivat noin 2,3–4,0 metrin syvyydelle maan pinnasta. Näytteet otettiin kokoomanäytteinä korkeintaan 1,0 metrin paksuisesta kerroksesta.

Kellarikerroksen lattian alapuolisesta maaperästä saatiin ensimmäisellä näytteenotolla otettua näytteet ainoastaan laatan alapuolisen täyttömaan pintakerroksesta (n. 0,05 m) johtuen täytön kivisyydestä ja rei'issä olevasta vedestä. Toisella näytteenotolla näytteet saatiin otettua 0,1–0,3 metrin syvyydestä.

Näytteistä tutkittiin öljyhiilivedyt (C_{10} – C_{40}) 13 kpl, öljyhiilivedyt (C_5 – C_{10}) + VOC-yhdisteet 4 kpl ja PAH-yhdisteet 1 kpl.

Alueella tehty pohja- ja pintavesitutkimukset

19.8.2024 tehdyn maaperätutkimuksen yhteydessä otettiin kaksi vesinäytettä. Vesinäyte V1 otettiin koulurakennuksen kellarissa sijaitsevasta perusvesipumppukaivosta. Vesinäyte V2 otettiin koulurakennuksen pannuhuoneen lattian alapuolisesta vedestä, joka oli aistinvaraisesti vähemmän öljyistä kuin huoneen keskellä. Vesinäytteistä tutkittiin öljyhiilivedyt (C_5 – C_{40}) ja VOC-yhdisteet.

Tutkimuspisteeseen AF2 laitettiin väliaikainen pohjaveden tarkkailuputki. Putki on ollut kuiva, joten pohjavesinäytteitä ei ole saatu otettua.

Tulokset

Tutkimuksessa todettiin öljyhiilivetyjä C_{10} – C_{40} koulurakennuksen ulkopuolella, pannu- ja pumppuhuoneen lattiabetonin alapuolisessa täytössä ja pannuhuoneen lattiabetonin alapuolella olevassa vedessä.

Koulurakennuksen ulkopuolella öljyhiilivetyjä todettiin kahdessa pisteessä (AF1–AF2) 2–3,4 metrin syvyydellä maanpinnasta. Korkein todettu öljyhiilivetyjen C_{10} – C_{40} summapitoisuus oli 1520 mg/kg (C_{10} – C_{21} 1000 mg/kg).

Koulurakennuksen kattila- ja pumppuhuoneessa todettiin öljyhiilivetyjä kuudessa pisteessä (AF8–AF13). Korkein todettu öljyhiilivetyjen C_{10} – C_{40} summapitoisuus 12 000 mg/kg (C_{10} – C_{21} 9000 mg/kg, C_{21} – C_{40} 3000 mg/kg) todettiin pannuhuoneen näytepisteessä AF10.

Pannuhuoneen lattiabetonin alapuolella olevassa vedessä (V2) todettiin öljyhiilivetyjä C₁₀–C₄₀ 47 mg/l.

Pumppukaivosta otetussa vesinäytteessä ei todettu kohonneita öljyhiilivetyjen C₅–C₄₀ tai BTEX-yhdisteiden pitoisuuksia. Vesinäyte kuvaa rakennuksen alapuolelta perusvesipumppukaivosta pumpattavaa vettä.

Maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve

Maaperän pilaantuneisuus

Viitearvovertailun perusteella kahdeksassa tutkimuspisteessä ylittyi VNa 214/2007 mukainen kynnysarvo öljyhiilivetyjen C₁₀–C₄₀ summapitoisuuksien osalta. PAH-yhdisteitä ei todettu merkittävässä määrin.

VNa 214/2007 kynnysarvopitoisuuksien ylittyessä on maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve arvioitava. Tutkimusraportissa kohteen pilaantuneisuus on arvioitu laadullisella riskinarvioinnilla, jonka apuna on käytetty VNa 214/2007 mukaisia ohjearvoja. Tavanomaiselle maankäytölle, kuten asuin-, puisto- ja virkistysalueille voidaan käyttää alempia ohjearvoja. Tätä epäherkemmillä alueilla, kuten teollisuus-, varasto- tai liikennealueilla voidaan käyttää ylempiä ohjearvoja.

Kun tarkastellaan maaperän pilaantuneisuutta ja kunnostustarvetta, maaperä todetaan pilaantuneeksi vain, jos haitta-aineista muodostuu riskiä eli mahdollista terveys- tai ympäristöhaittaa. Riskitarkastelussa huomioidaan haitta-aineiden esiintyminen ja ominaisuudet. Tutkimusalue on ollut kouluna ja lähellä on virkistysaluetta, tulevasta käytöstä ei ole tietoa. Todetut kynnysarvon ylitykset ovat merkittäviä (todetut pitoisuudet ylittävät alemmat ohjearvot ja ylemmät ohjearvot), esiintyvät maaperässä yli 2,0 m:n syvyydellä rakennuksen seinustalla sekä alapuolella ja kulkeutuvat mahdollisesti jossain määrin veden mukana. Todetuista haitta-aineista ei arvioida muodostuvan välitöntä riskiä nykytilanteessa. Maaperässä todetut öljyhiilivedyt ovat pääasiassa keskitiskeitä, jotka ovat maaperässä ja vedessä helposti kulkeutuvia. Niin kauan, kun koulurakennuksen perusvesipumppaus on toiminnassa, todettujen haitta-aineiden ei arvioida pääsevän kulkeutumaan laajemmalle. Pumppauksen päättymisen jälkeen vedenpinnan nousun myötä on mahdollista, että haitta-aineet kulkeutuvat laajemmalle alueelle.

Nykytilassa ei arvioida olevan suurta riskiä altistua haitta-aineille. Purkutöiden ja maaperän kunnostuksen yhteydessä on mahdollista altistua haitta-aineille, erityisesti vedessä oleville. Altistumiselta voi suojautua purku- ja kunnostustöiden aikana asianmukaisella suojarustuksella ja toiminnalla.

Merkittävin epävarmuustekijä on rakennuksen alapuolella olevan pilaantuneen maa-aineksen määrä. Tutkimuspisteitä oli mahdollista

tehdä rajoitetusti sisätiloihin, ja betonilattian alapuolinen kivinen täyttömaa sekä vesi estivät maanäytteiden saamisen koko täyttömaakerroksen paksuudelta.

Maaperän puhdistustarve

Maaperässä todetut haitta-aineet aiheuttavat kiinteistölle käyttömuodon ja maa-ainesten käsittelyn rajoitukset sekä haitta-aineiden kulkeutumisriskin maaperässä liikkuvan veden mukana. Siten maaperä todetaan olevan pilaantunut ja sen osalta on kunnostus- tai riskienhallintatarve.

Rakennuksen ulkopuolella havaittiin pilaantuneeksi luokiteltavaa maata noin 50 m² alueella. Rakennuksen seinustalla pilaantunutta maata arvioidaan olevan 2,0–3,4 metrin syvyydessä arvioilta 70 m³ktr.

Pannu- ja pumppuhuoneiden lattian alapuolella pilaantuneeksi luokiteltua maata on n. 100 m² alueella, 0,5 metrin paksuisessa kerroksessa ja 4,2–4,7 metrin syvyydessä. Pilaantunutta maata arvioidaan olevan yhteensä noin 50 m³ktr.

Pilaantuneen maa-aineksen määrä on karkea arvio mihin vaikuttaa rakennuksen alapuolisen täyttökerroksen paksuus suhteessa massalaskennassa käytettyyn arvioon

Esitetty puhdistussuunnitelma

Puhdistustavoitteet

Puhdistuksen tavoitteena on poistaa haitta-ainepitoisen maan aiheuttama käyttörajoite sekä leviämiskilp. Tavoitepitoisuuksiksi esitetään alempia ohjearvoja. Haitta-ainepitoisen maan poiston arvioidaan poistavan myös haitta-aineiden kulkeutuminen alueelle tulevaan veteen sekä riskin kulkeutumisesta veden mukana laajemmalle alueelle.

Puhdistusmenetelmät, jätteiden käsittely ja kaivantoon kertyvän veden käsittely

Puhdistusmenetelmänä käytetään massanvaihtoa. Pilaantunut maa-aines toimitetaan luvanvaraiseen vastaanottopaikkaan. Haitta-ainepitoinen vesi esitetään käsiteltäväksi työmaalla tilapäisellä öljynerotuslaitteistolla ja johdetaan hulevesiverkkoon alueellisen tasausaltaan kautta.

Puhdistustöiden toteuttaminen, valvonta, seuranta ja tarkkailu

Puhdistustyö toteutetaan alalla vallitsevien parhaiden käytäntöjen mukaisesti. Kunnostustyötä ohjaa ja valvoo ympäristötekkinen asiantuntija.

Puhdistamisen terveys- ja ympäristövaikutukset ja niiden ehkäisy

Ilmoituksessa todetaan, että puhdistustyön ympäristövaikutukset ovat vähäiset ja vastaavat tavanomaista maanrakennustyömaata. Kohteessa käsitellyn kaivantoveden pitoisuuksia tarkkaillaan, ettei korkeinta sallittua haitta-aineiden pitoisuutta hulevesiverkkoon johdettavassa vedessä ylitetä.

Maaperän puhdistustyön aikataulu

Toteutuksen alustava ajankohta on vuoden 2024 lopulla tai vuoden 2025 alussa. Tarkempaan aikatauluun vaikuttaa rakennuksen purkuaikataulu. Kunnostus toteutetaan mahdollisesti kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa kunnostetaan rakennuksen ulkopuolinen alue ja toisessa vaiheessa rakennuksen sisäpuolelta, kellarikerroksen alapuolinen maaperä.

Kiinteistön omistajan kuuleminen

Keski-Suomen ELY-keskus ei ole kuullut kiinteistön omistajaa asiassa, koska kiinteistön omistaja on ilmoituksen tekijä.

Ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Äänekosken kaupungin ympäristönsuojelu ei anna PIMA-ilmoituksesta lausuntoa (sähköpostikeskustelu Keski-Suomen ELY-keskus–Äänekosken kaupungin ympäristöpäällikkö 23.10.2024).

Viranomaisen ratkaisu

Keski-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on tarkastanut Äänekosken kaupungissa sijaitsevaa kiinteistöä 922–33–34–5 koskevan pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevan ilmoituksen ja hyväksyy siinä esitetyt maaperän puhdistus- ja riskienhallintatoimet seuraavin määräyksin:

Puhdistustavoitteet

1. Puhdistustavoite on valtioneuvoston antaman asetuksen 214/2007 mukainen keskiraskaiden ($>C_{10}-C_{21}$) ja raskaiden ($>C_{21}-C_{40}$) öljyhiilivetyjakeiden alemmat ohjearvot 300 mg/kg ja 600 mg/kg.

Jos alueen maankäyttö muuttuu, puhdistustarve on arvioitava uudelleen.

2. Työn aikana on pidettävä kirjaa maaperänäytteenotosta, eri käsittelypaikkoihin toimitettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksista ja määräistä sekä puhdistettavalla alueella hyödynnettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksista, määräistä ja hyödyntämispaikoista.

Alueen yleinen hoito ja järjestys

3. Puhdistettava alue on aidattava ja varustettava pilaantuneen maaperän puhdistuksesta kertovin kyltein.

4. Pilaantuneen maa-aineksen kaivu, lastaus ja muut puhdistukseen liittyvät työvaiheet on suunniteltava ja toteutettava siten, että pilaantunutta maa-ainesta ei leviä ympäristöön. Puhdistustyön aikana on huolehdittava, ettei puhdistamisesta aiheudu haittaa tai vaaraa alueella tai sen lähistöllä oleskeleville eikä muuta terveys- tai ympäristöriskiä. Veden alennuspumppausta on jatkettava siihen asti, kunnes maaperä on puhdistettu.

Maa-ainesten käsittely ja varastointi

5. Poistettavat pilaantuneet maa-ainekset sekä kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävät maa-ainekset on toimitettava ominaisuuksiensa mukaisesti ensisijaisesti hyödynnettäviksi ja toissijaisesti loppukäsiteltäviksi vastaanottopaikkaan, jolla on lupa vastaanottaa kyseisiä maa-aineksia.
6. Kaivetut pilaantumattomat maa-ainekset ja eri tavoin pilaantuneet tai eri tavalla käsiteltävät maa-ainekset on pidettävä erillään kaivun, lastaamisen, mahdollisen välivarastoinnin ja kuljetuksen aikana.
7. Kaivettuja maa-aineksia voidaan tarvittaessa välivarastoida alueella, jonka puhdistamisesta ilmoitus on tehty, esim. näytteiden analysoinnin vaatiman ajan. Välivarastoinnin on oltava mahdollisimman lyhytaikaista ja se on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumista. Keski-Suomen ELY-keskus voi tarvittaessa antaa määräyksiä maa-ainesten peittämisestä tai muista tarvittavista toimenpiteistä.
8. Mikäli välivarastointi toteutetaan päällystämättömällä alueella, on alueen maaperän pintakerroksen pilaantumattomuus varmistettava edustavalla näytteenotolla välivarastoinnin päättyttyä.

Pilaantuneiden maa-ainesten ja jätteiden kuljettaminen

9. Jätteen saa antaa kuljetettavaksi vain jätehuoltorekisteriin hyväksytylle toiminnanharjoittajalle. Pilaantunut maa-aines on peitettävä kuljetuksen ajaksi ja kuljettaminen on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu pöly- tai meluhaittoja. Lisäksi pilaantuneiden maa-ainesten kuljetuksista on laadittava siirtoasiakirjat, joista tulee ilmetä jätelain (646/2011) 121 §:n edellyttämät tiedot. Siirtoasiakirjat on oltava mukana kuljetuksen aikana ja se on luovutettava jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirjoja on säilytettävä kolme vuotta. Siirtoasiakirjojen tiedot on siirrettävä Siirto-rekisteriin viipymättä.

Puhdistustyön lopputuloksen toteaminen

10. Kaivutyön lopuksi kaivantojen seinämistä ja pohjista tulee ottaa edustavat jäännöspitoisuusnäytteet. Ne on otettava niin, että kaivualueen maaperään jäävät haitta-ainepitoisuudet tulevat luotettavasti selvitettyiksi. Näytteistä on analysoitava laboratoriossa

vähintään kyseisellä kaivualueella tehdyissä tutkimuksissa todettujen haitta-aineiden pitoisuudet.

Pilaantuneen veden käsittely

11. Pilaantuneen maan kaivantoihin mahdollisesti kertyvästä vedestä on otettava edustavia vesinäytteitä. Näytteistä on tutkittava alueella tehdyissä maaperätutkimuksissa todetut haitta-aineet.
12. Haitta-ainepitoinen vesi on puhdistettava paikan päällä I-luokan öljynerottimella. Tasausaltaaseen johdettavan veden kokonaishiilivetypitoisuus on oltava alle 5 mg/l. Pitoisuus on määritettävä ennen tasausaltaaseen johtamista työn alussa ja tarvittaessa myöhemminkin. Vaihtoehtoisesti haitta-ainepitoinen vesi on poistettava ja vietävä käsiteltäväksi luvanvaraiseen vastaanottoaikaan.

Valvonta, tiedottaminen ja raportointi

13. Puhdistustyöhön on nimettävä henkilö, joka vastaa päätöksen noudattamisesta ja puhdistustyön valvonnasta. Valvonnasta vastaavan nimi ja yhteystiedot sekä puhdistuksen aloittamisajankohta on ilmoitettava kirjallisesti Keski-Suomen ELY-keskukselle ja Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toimenpiteiden aloittamista. ELY-keskukselle ilmoitus tehdään sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi
14. Mikäli puhdistustyön aikana maaperässä havaitaan haitta-aineita, joita ei ole todettu aiemmissa tutkimuksissa tai havaitaan muita lähtötiedoista poikkeavia asioita, jotka voivat vaikuttaa mahdollisiin ympäristö- ja/tai terveysriskeihin, on kyseisistä havainnoista ilmoitettava viipymättä Keski-Suomen ELY-keskukselle ja Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Keski-Suomen ELY-keskus voi tarvittaessa antaa lisämääräyksiä maaperän puhdistamisen osalta.
15. Tämän päätöksen mukaisista tutkimus- ja puhdistustoimenpiteistä on laadittava loppuraportti, jossa on esitettävä puhdistustyön toteuttaminen ja karttapiirustus toteutuneista kaivualueista ja -syvyyksistä, kuvaus työn aikaisista näytteenottomenetelmistä ja yhteenveto työn aikaisesta näytteenotosta, kirjanpitoliedot poistetuista haitta-ainepitoisista maa-aineksista, haitta-ainepitoisten maa-ainesten hyödyntäminen alueella, analyysitulokset puhdistetun maaperän haitta-aineiden jäännöspitoisuuksista ja näytteenottoaikaisten sijainnit karttapiirustuksessa esitettyinä, selvitys puhdistustavoitteiden saavuttamisesta ja mahdollisista jatkotoimenpiteistä sekä yhteenveto mahdollisten vesinäytteiden analyysituloksista ja pilaantuneen veden poistamisesta ja käsittelystä. Raporttiin on liitettävä yhteenveto maa-ainesten toimittamisesta eri käsittelypaikalle.

Loppuraportti on toimitettava Keski-Suomen ELY-keskukselle ja Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa kaivutyön loppuunsaattamisesta.

Määräysten ja päätöksen perustelut

Yleiset perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä maa-aineksen hyödyntämiseen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle (ELY-keskus), jos puhdistaminen ei luvun 4 nojalla edellytä ympäristölupaa. Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Ilmoituspäätöksessä on annettava tarvittavat määräykset alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä ja tarkkailusta.

Valtioneuvoston asetuksessa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (PIMA-asetus, 214/2007) on säädetty maaperässä yleisimmin esiintyvien haitallisten aineiden kynnysarvot. Asetuksen 3 §:n mukaan maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve on arvioitava, jos yhden tai useamman haitallisen aineen pitoisuus maaperässä ylittää asetuksen liitteessä säädetyn kynnysarvon. Alueilla, joilla taustapitoisuus on kynnysarvoa korkeampi, arviointikynnyksenä pidetään taustapitoisuutta. Arvioinnin on asetuksen 2 §:n mukaan perustuttava arvioon maaperässä olevien haitallisten aineiden aiheuttamasta vaarasta tai haitasta terveydelle ja ympäristölle. Asetuksessa luetellaan seikat, jotka arvioinnissa on otettava huomioon. Ilmoituksessa esitetty maaperän puhdistustarpeen arvioinnin tulee täyttää asetuksen vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 2 luvussa on säädetty yleisistä velvollisuuksista, periaatteista ja kielloista kuten toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuudesta (6 §) sekä velvollisuudesta ehkäistä ja rajoittaa toimintansa ympäristövaikutuksia (7 §), maaperän pilaamiskiellosta (16 §) ja pohjaveden pilaamiskiellosta (17 §). Määräyksissä on huomioitu ympäristönsuojelulain mukaiset velvoitteet.

Määräyskohtaiset perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 133 §:n mukaan pilaantunut maaperä (pilaantunut alue) tulee puhdistaa siihen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Ohjearvovertailu, jonka perusteella puhdistustavoitteeksi on määrätty alempi ohjearvotaso, soveltuu tässä kohteessa puhdistustarpeen arviointiin. Määräys puhdistustarpeen uudelleen arvioinnista on annettu, koska alueen tuleva käyttö ei ole tiedossa ja alueen maankäyttö muuttunee purettavan koulun myötä. Herkillä kohteilla, kuten lasten leikkipaikalla,

pintamaan (0,5–1 m) on oltava puhdasta kynnysarvon alittavaa maa-ainesta. Näin voidaan hallita tehokkaasti pintamaan riskejä ja niiden epävarmuuksia, varmistaa alueen rajoitukseton käytettävyys jatkossa sekä minimoida toimenpiteiden tarve pitkän ajan kuluessa.

(Määräys 1.)

Kunnostushankkeen kaikkien työvaiheiden huolellinen ja selkeä dokumentointi on tarpeellinen jätelain mukaisen viranomaisvalvonnan ohella myös puhdistamisprosessin loppuraportin laatimiseksi (määräys 2.).

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 20 § edellyttää pilaantumisen vaaraa aiheuttavalta toiminnalta huolellisuutta ja varovaisuutta ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä onnettomuuksien estämiseksi ja niiden vaikutusten rajoittamiseksi (varovaisuus- ja huolellisuusperiaatteet). Pilaantuneen maan kaivualueet on edellytetty aidattavaksi sekä merkittäväksi kylteillä, jotta pilaantuneen maan kaivusta ja muista työvaiheista ei aiheudu haittaa tai vaaraa työmaan ulkopuolisille tahoille ja jotta estetään asiattomien pääsy kaivualueelle. (Määräys 3.)

Jätelain (646/2011) 13 §:ssä säädetään, ettei jätteestä tai jätehuollosta saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Veden alennuspumppauksella estetään vedenpinnan nousu pilaantuneeseen maahan ja estetään haitallisten aineiden leviäminen veden mukana ympäristöön. (Määräykset 3., 4., 7. ja 9.)

Jätelain (646/2011) 8 § edellyttää, että kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava jätelain etusijajärjestystä. Etusijajärjestyksen mukaan vain sellaiset jätteet, joita ei ole mahdollista uudelleenkäyttää, kierrättää tai muuten hyödyntää, loppukäsitellään. (Määräys 5.)

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaisesti maaperän puhdistustyön yhteydessä kaivettavat jätejakeet on edellytetty toimitettavaksi hyödynnettäväksi tai loppukäsiteltäväksi asianmukaisen luvan omaavaan vastaanottoipaikkaan. (Määräys 5.)

Jätelain (646/2011) 15 §:ssä säädetään lajiltaan ja laadultaan erilaisten jätteiden erilläänpitovelvollisuudesta siinä laajuudessa kuin se on terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi, etusijajärjestyksen noudattamiseksi taikka jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi tarpeellista sekä teknisesti ja taloudellisesti mahdollista. (Määräys 6.)

Välivarastoinnin lyhytaikaisuus tarkoittaa esimerkiksi näytteiden analysoinnin vaatimaa aikaa. Määräys ehkäisee maaperän

pilaantumista, pilaantumattoman ja haitta-ainepitoisen maa-aineksen sekoittumista, haitta-aineiden leviämistä tai muuta terveys- tai ympäristöhaittaa. (Määräykset 7. ja 8.)

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaan jätteen saa luovuttaa vain jätelain 11 luvun mukaiseen jätehuoltorekisteriin hyväksytylle kuljettajalle. (Määräys 9.)

Valtioneuvoston jätteistä annetun asetuksen (978/2021) 11 §:n mukaan jäte voidaan kuljettaa peitettynä, jos siten voidaan varmistua siitä, ettei jätettä pääse ympäristöön kuormauksen tai kuljetuksen aikana. Poistettavat pilaantunutta maa-ainesta sisältävät kuormat on edellytetty peitettäväksi ja haitta-ainepitoiset kaivetut maa-ainekset on edellytetty pidettäväksi erillään pilaantumattomista maa-aineksista, jotta haitta-ainepitoisista maa-aineksista ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. (Määräys 9.)

Jätelain (646/2011) 121 §:n mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja pilaantuneesta maa-aineksesta. Siirtoasiakirja on oltava mukana jätteen siirron aikana ja se on annettava jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirjat on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan. Siirtoasiakirjaan merkittävistä tiedoista ja niiden vahvistamisesta on säädetty valtioneuvoston jätteistä annetun asetuksen 40 §:ssä. Siirtoasiakirjan tietojen toimittamisesta Siirto-rekisteriin säädetään jätelain 121 b §:ssä (määräys 9).

Jäännöspitoisuusnäytteenotolla varmennetaan edellytettyjen puhdistustavoitteiden saavuttaminen sekä saadaan tietoa maaperään kaivujen jälkeen jäävistä haitta-ainepitoisuuksista (määräys 10).

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 209 § n mukaan lain täytäntöönpanon edellyttämät mittaukset, testaukset, selvitykset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin. (Määräykset 8., 10., 11. ja 12.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 7 §:n mukaan toiminta on järjestettävä niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Puhdistettavalla alueella syntyvän pilaantuneen veden puhdistamisella tai poistamisella varmistetaan, etteivät vedessä olevat haitta-aineet pääse kulkeutumaan laajemmalle alueelle eivätkä aiheuta enempää maaperän tai pohjaveden pilaantumista tai muuta haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Näytteenotolla varmistetaan, että veden voi johtaa hulevesiverkostoon. (Määräykset 11. ja 12.)

Pilaantunutta aluetta puhdistettaessa tulee usein esille seikkoja, joihin ei ole ennakkotutkimuksista ja -suunnitelmista huolimatta pystytty varautumaan, esim. maaperässä tai pohjavedessä todetaan uusia

haitta-aineita taikka todettavat haitta-ainepitoisuudet poikkeavat merkittävästi aiemmista tutkimuksista, pilaantunut alue on arvioitua laajempi tai kaikkea suunnitelmassa esitettyä maa-ainesta ei voida poistaa. Tämän vuoksi valvontaviranomaisen voi olla tarpeen antaa uusia ohjeita tai määräyksiä työn aikana. (Määräykset 7. ja 14.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 172 §:ssä ja jätelain 122 §:ssä säädetään valvontaviranomaisen tiedoksisaantioikeudesta tehtävänsä suorittamista varten. Määräykset 13–15 on annettu viranomaisvalvonnan kannalta. Puhdistamisen aikainen kirjanpito ja puhdistamisen raportointi ovat tarpeen viranomaisvalvonnan kannalta. Kirjanpidolla ja raportilla dokumentoidaan tehty näytteenotto-, kaivu- ja muut puhdistustoimenpiteet.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 16, 17, 20, 85, 133, 136, 172, 190, 191, 200, 205, 209 §

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 24, 25, 26 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistamistarpeen arvioinnista (214/2007)

Jätelaki (646/2011) 8, 13, 15, 29, 121, 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 3, 4, 11, 40 §

Hallintolaki (434/2003)

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Tämän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 696 €.

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 58 € kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän ilmoituksen käsittelyyn kului 12 tuntia.

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 205 §:n mukaan ELY-keskus voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi.

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Päätöksen voimassaoloaika

Tämä päätös on voimassa 31.12.2029 saakka. Mahdollisten olosuhdemuutosten vuoksi päätöksen voimassaolon jälkeen maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuus ja puhdistustarve on tarvittaessa arvioitava uudestaan ja tehtävä puhdistamisesta ympäristönsuojelulain (527/2014) edellyttämä ilmoitus tai lupahakemus.

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 200 §:n perusteella tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää täytäntöönpanon.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös

Äänekosken kaupunki (sähköisesti)

Tiedoksi

Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (sähköisesti)
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Kuuluttaminen

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 85 §:n mukaisesti Keski-Suomen ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi kuuluttamalla Keski-Suomen ELY-keskuksen ja Äänekosken kaupungin verkkosivuilla. Päätös on nähtävillä ELY-keskuksen verkkosivuilla.

Tietojärjestelmän päivittäminen

Alueen maaperää koskevat tiedot päivitetään valtakunnalliseen Maaperän tilan tietojärjestelmään.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä 1 olevassa valitusosoituksessa.

Lisätiedot

Asia on käsitelty Keski-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueella. Lisätietoa asiasta antaa valvontapäällikkö Esa Kuitunen esa.kuitunen@ely-keskus.fi ja geologi Pekka Pulkkinen pekka.pulkkinen@ely-keskus.fi

Hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Päätöksen on esitellyt ylitarkastaja Tuula Tirronen ja ratkaissut valvontapäällikkö Esa Kuitunen.

Liitteet

Liite 1. Valitusosoitus

Tämä asiakirja KESELY/2126/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KESELY/2126/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Kuitunen Esa 25.10.2024 11:53

Esittelijä Tirronen Tuula 25.10.2024 13:10

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika

Tähän Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **Vaasan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella. **Valitus on toimitettava kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä.** Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Jos päätös on lähetetty postitse tavallisena kirjeenä, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Virkakirjeen katsotaan kuitenkin tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetun lain 19 §:ssä tarkoitettuna tavallisena sähköisenä tiedoksiantona, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos kysymyksessä on sijaistiedoksianto, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Jos kyseessä on yleistiedoksianto tai julkinen kuulutus, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen/kuulutuksen julkaisemisesta.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot;
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessi-osoite);
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- vaatimusten perustelut; ja
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja. Jollei hallintotuomioistuin toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa, asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa tai valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä klo 16.15 mennessä. Valituksen voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä, sähköisesti (faksina tai sähköpostina) taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Sähköisesti (telekopio, sähköposti, sähköinen asiointipalvelu) toimitettavan valituksen tulee olla toimitettu siten, että se viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä on käytettävissä viraston vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä. Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Valituksen ja liitteiden lähettäminen postitse, sähköisesti tai lähetin välityksellä tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla. Suljetussa laitoksessa oleva voi antaa valituksen valitusajassa myös sille henkilölle, joka on määrätty tätä tehtävää laitoksessa hoitamaan, tai laitoksen johtajalle ja tämän on toimitettava valitus viipymättä toimivaltaiselle tuomioistuimelle tai viranomaiselle.

Käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, Vaasa, 4. krs
Postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa
Puhelin kirjaamo:	029 56 42780
Puhelinvaihe:	029 56 42611
Faksi:	029 56 42760
Sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi
Aukioloaika:	ma-pe klo 8.00–16.15

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) ja tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) nojalla muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu, jonka suuruus on 270 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei kuitenkaan peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.